

خلاً پژوهش در آموزش و پرورش / ۲

معلمان گرایشی به پژوهش ندارند / پژوهش در مدارس مناطق محروم بی‌معناست

کارشناس حوزه آموزش و پرورش گفت: متأسفانه اغلب معلمان مدارس ما گرایش کمتری به پژوهش دارند، تعداد کمی از معلمان در کلاس درس پژوهش را دنبال می‌کنند و آن را با مطالب درسی در هم می‌آمیزند.

مهدی بهلولی در گفت‌وگو با خبرنگار گروه دانشگاه ایسکانیوز با اشاره به دغدغه نداشتن دانش‌آموزان و دانشجویان در حوزه پژوهشی اظهار کرد: خانواده در خانه و معلم در مدرسه به‌عنوان الگوی دانش‌آموز شناخته می‌شوند. در شرایط کنونی دانش‌آموز در طول دوران تحصیل خود با فرد پژوهش‌محور مواجه نمی‌شود؛ همچنین شاهد آن هستند که جامعه برای پژوهش و پژوهشگران ارزش زیادی قائل نمی‌شود. در چنین شرایطی نمی‌توان از جامعه انتظار داشت که خود به خود پژوهش‌محور تربیت شود.

وی ادامه داد: دانش‌آموز به معلم خود می‌نگرد و درمی‌یابد که روحیه پژوهشگری در این فرد وجود ندارد. طبیعتاً دانش‌آموز در می‌یابد که معلم خود در چه سطحی قرار دارد. به‌عنوان مثال معلمی را در نظر بگیرید که در کلاس درس منابع جدید درسی معرفی می‌کند، با متون انگلیسی سر و کار داشته باشد و سایت‌های مرجع علمی را به دانش‌آموزان معرفی کند، قطعاً دانش‌آموزان نیز درمی‌یابند معلمشان به پژوهش اهمیت می‌دهد. بنابراین از معلم خود الگو می‌گیرند و به سمت پژوهش گرایش پیدا می‌کنند.

این کارشناس آموزش و پرورش گفت: متأسفانه اغلب معلمان مدارس ما گرایش کمتری به پژوهش دارند، تعداد کمی از معلمان در کلاس درس، پژوهش را دنبال می‌کنند و پژوهش را با مطالب درسی در هم می‌آمیزند. ما نمی‌توانیم انتظار داشته باشیم دانش‌آموز در چنین مدرسه و جامعه‌ای به پژوهش اهمیت دهد.

نبود زیرساخت‌های پژوهشی در مدارس

وی با اشاره به زیرساخت‌های پژوهشی در مدارس اظهار کرد: کتابخانه به‌عنوان یکی از مهم‌ترین زیرساخت‌های پژوهشی در مدارس به‌شمار می‌رود. همچنین برخی مدارس فاقد سایت هستند، دانش‌آموزان در این سایت با استفاده از کامپیوتر به اینترنت متصل می‌شوند و می‌توانند پروژه‌های تحقیقاتی خود را پیش ببرند.

بهلولی بیان کرد: می‌توان ادعا کرد که در برخی مدارس دولتی سایت و کتابخانه مجهزی وجود ندارد. من چند سال گذشته در مدرسه‌ای تدریس می‌کردم که کتاب‌های ۴۰ سال قبل در آن وجود داشت و در قفسه‌ها خاک می‌خورد.

وی افزود: متأسفانه وضعیت کتابخانه مدارس مطلوب نیست؛ در دوران گذشته فردی به‌عنوان مسئول کتابخانه در مدارس حضور داشت و دانش‌آموزان را در زمینه کتاب‌ها راهنمایی می‌کرد و در تهیه منابع جدید می‌کوشید؛ اما در حال حاضر به دلیل تعدیل نیرو فردی با این عنوان در مدارس فعالیت نمی‌کند. در مدارس دولتی شهر تهران زیرساخت‌های پژوهشی چندان فراهم نشده است؛ شرایط این زیرساخت‌ها در مناطق محروم بسیار نامناسب است.

مدارس هم مانند دانشگاه‌ها به کارخانه تولید مدرک تبدیل شده‌اند

این کارشناس آموزش و پرورش با اشاره به کمرنگ بودن پژوهش در مناطق محروم اظهار کرد: نمی‌توان انتظار داشت در این مناطق بدون فراهم کردن زیرساخت‌ها کسی سراغی از پژوهش بگیرد. در حال حاضر بیشتر مدارس همانند دانشگاه‌ها همانند کارخانه تولید مدرک به نظر می‌رسند. در ابتدای سال تحصیلی یک کتاب درسی در اختیار دانش‌آموزان قرار داده می‌شود، در پایان سال باید امتحان همان کتاب را با موفقیت پشت سر بگذارند. در دانشگاه‌ها نیز چنین شرایطی حاکم است، دانشجویان با جزوه نویسی تلاش می‌کنند نمره قبولی را کسب کنند.

وی بیان کرد: متأسفانه در مدارس خبر چندانی از انجام پروژه‌های جدید و نو به گوش نمی‌رسد. معلم یا استاد باید در کلاس درس مطالبی را به دانش‌آموز و دانشجو منتقل کنند و از دانشجویان انتظار نمره قبولی دارند. متأسفانه هنجاری که در فضای آموزشی کشور وجود دارد و خارج از این چارچوب نمی‌توان اقدام چندانی انجام داد.

بهلولی افزود: متأسفانه به دلیل وضعیت معیشتی، معلمان مجبورند دو یا سه شغل داشته باشند، تصور کنید معلمی پس از دو شیفت کاری و شغل سوم خود ساعت ۱۱ به خانه می‌رسد؛ چگونه می‌توان انتظار داشت این فرد در زمینه پژوهش فعالیت داشته باشد؟

وی در پایان گفت: اگر انتظار دانش‌آموز و معلم پژوهشگر داریم، باید زمینه‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری را در مدارس فراهم کنیم.

انتهای پیام/